

LIKELAITOSKONSERNI

ILMAILULAITOS

TASEKIRJA

2008

ILMAILULAITOS
Y-tunnus 0246812-5
Vantaa

SISÄLLYSLUETTELO	SIVU
Toimintakertomus Ilmailulaitoskonsernista	2-20
Konsernin tuloslaskelma	21
Konsernin tase	22-23
Konsernin ja liikelaitoksen rahoituslaskelmat	24
Liikelaitoksen tuloslaskelma	25
Liikelaitoksen tase	26-27
Konsernin ja liikelaitoksen liitetiedot	28-36
Hallituksen allekirjoitus	37
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	38
Tilintarkastuskertomus	

ILMAILULAITOS

KONSERNI

TULOSLASKELMA

1.1. - 31.12.2008

1.1. - 31.12.2007

LIIKEVAIHTO

336 112 682,45

310 292 884,95

Liiketoiminnan muut tuotot

5 247 785,25

768 767,88

MATERIAALIT JA PALVELUT

Aineet ja tarvikkeet

Ostot tilikauden aikana 37 342 850,77

33 433 728,02

Varastojen lisäys (-)/vähennys (+) -373 017,68

-441 774,29

Ulkopuoliset palvelut

52 531 002,07 89 500 835,16

47 189 293,54 80 181 247,27

HENKILÖSTÖKULUT

Palkat ja palkkiot 90 394 763,40

85 873 869,55

Henkilösivukulut

Eläkekulut 15 536 743,42

18 017 899,14

Muut henkilösivukulut 5 448 172,47 111 379 679,29

5 136 388,81 109 028 157,50

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Suunnitelman mukaiset

Rakennukset ja rakennelmat 18 034 206,67

17 300 145,08

Koneet ja kalusto 17 653 419,20

16 801 114,50

Maarakenteet 15 353 645,27

14 418 568,54

Aineettomat oikeudet 680 950,09

720 122,72

Muut pitkävaikutteiset menot 0,00 51 722 221,23

6 731,22 49 246 682,06

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

42 207 449,66

38 747 989,15

LIIKEVOITTO

46 550 282,36

33 857 576,85

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Tuotot muista pysyvien vastaavien

6 976,00

33 123,97

sijoituksista

Muut korko- ja rahoitustuotot 4 542 676,13

5 947 574,48

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien

-847 760,16

95 248,67

sijoituksista

Korkokulut ja muut rahoituskulut -14 535 976,98 -10 834 085,01

-11 066 849,29 -4 990 902,17

VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ

35 716 197,35

28 866 674,68

VOITTO ENNEN VEROJA

35 716 197,35

28 866 674,68

Tuloverot

-428 568,47

-214 649,94

Laskennalliset verot

40 297,86

5 007,38

Vähemmistöosuudet

37 318,31

15 585,25

TILIKAUDEN VOITTO

35 365 245,05

28 672 617,37

ILMAILULAITOS

KONSERNI

TASE

31.12.2008

31.12.2007

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 452 352,85	1 922 219,33
	<u>2 452 352,85</u>	<u>1 922 219,33</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	47 693 858,49	47 045 842,27
Rakennukset ja rakennelmat	340 559 138,74	348 803 106,09
Koneet ja kalusto	123 989 524,64	121 998 838,33
Maarakenteet	229 533 003,22	217 603 194,68
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	109 578 007,35	61 670 545,53
	<u>851 353 532,44</u>	<u>797 121 526,90</u>
Sijoitukset		
Osuudet osakkuusyriyksissä	8 409,40	8 409,40
Muut sijoitukset	4 081 357,19	3 722 670,32
	<u>4 089 766,59</u>	<u>3 731 079,72</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	857 895 651,88	802 774 825,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	2 355 722,14	2 396 032,96
Valmiit tuotteet/tavarat	2 087 821,40	1 625 126,90
	<u>4 443 543,54</u>	<u>4 021 159,86</u>
Saamiset		
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	32 571 055,46	29 888 602,14
Muut saamiset	2 953 565,21	3 541 139,66
Siirtosaamiset	6 463 463,74	2 526 414,71
	<u>41 988 084,41</u>	<u>35 956 156,51</u>
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	45 396 182,55	65 232 367,60
Rahat ja pankkisaamiset	16 694 408,68	11 957 484,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	108 522 219,18	117 167 168,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ	966 417 871,06	919 941 994,74

ILMAILULAITOS

KONSERNI

TASE

31.12.2008

31.12.2007

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	184 541 839,27	184 541 839,27
Aloittamisvaiheen muu oma pääoma	237 130 324,64	237 130 324,64
Edell. tilikausien voitto	139 553 298,12	126 580 680,75
Tilikauden voitto	35 365 245,05	28 672 617,37
	<u>596 590 707,08</u>	<u>576 925 462,03</u>

VÄHEMMISTÖOSUUDET

4 516 246,83

4 553 565,14

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	2 900 310,95	3 143 413,61
---------------------------	--------------	--------------

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	289 825 265,90	260 587 126,62
Muut velat	2 384 087,77	1 788 920,00
Laskennallinen verovelka	1 778 206,30	1 818 504,16
	<u>293 987 559,97</u>	<u>264 194 550,78</u>

Lyhytaikainen

Lainat rahoituslaitoksilta	14 675 572,21	18 422 039,82
Saadut ennakot	1 199 451,91	750 647,35
Ostovelat	21 528 354,61	22 744 966,88
Muut velat	7 399 009,79	7 537 253,74
Siirtovelat	23 620 657,71	21 670 095,39
	<u>68 423 046,23</u>	<u>71 125 003,18</u>

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

966 417 871,06

919 941 994,74

ILMAILULAITOS

RAHOITUSLASKELMA

KONSERNI

LIIKELAITOS

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

	2008	2007	2008	2007
Myynnistä saadut maksut	331 086 697,58	307 877 531,48	307 487 908,16	288 158 496,62
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	624 355,28	583 775,92	600 159,16	549 118,13
Maksut liiketoiminnan kuluista	-238 779 716,44	-233 457 116,62	-227 175 668,91	-221 855 874,71
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	92 931 336,42	75 004 190,78	80 912 398,41	66 851 740,04
Maksetut korot ja rahoituskulut	-14 251 245,83	-10 342 789,13	-8 966 982,64	-5 817 332,67
Saadut korot liiketoiminnasta	3 381 403,19	4 824 083,93	3 161 561,96	4 428 436,61
Saadut rahoitusvastikkeet	1 236 716,40	1 201 337,40	0,00	0,00
Saadut osingot	6 976,00	33 123,97	6 976,00	33 123,97
Maksetut välittömät verot	-114 011,55	-224 666,15	0,00	0,00
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	83 191 174,63	70 495 280,80	75 113 953,73	65 495 967,95
Liiketoiminnan rahavirta	83 191 174,63	70 495 280,80	75 113 953,73	65 495 967,95

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-112 660 292,89	-93 466 375,34	-107 964 860,37	-74 435 971,08
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	5 189 464,66	265 691,92	5 189 464,66	3 700 880,38
Investoinnit muihin sijoituksiin	-1 206 447,03	15 545 251,07	-1 206 447,03	15 545 251,07
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin			0,00	-241 610,00
Liittymismaksut ja takuupidätykset	595 167,77	587 615,17	588 767,77	1 102 033,17
Investointien rahavirta	-108 082 107,49	-77 067 817,18	-103 393 074,97	-54 329 416,46

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Lyhytaikaisten lainojen nostot	0,00	1 275 632,62	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 461 921,79	-1 400 000,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen nostot	42 500 000,00	69 250 000,00	40 000 000,00	50 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-15 546 406,54	-12 372 869,04	-8 531 879,26	-8 531 879,26
Maksettu voitontuloutus	-15 700 000,00	-11 394 000,00	-15 700 000,00	-11 394 000,00
Rahoituksen rahavirta	9 791 671,67	45 358 763,58	15 768 120,74	30 074 120,74

RAHAVAROJEN MUUTOS

	-15 099 261,19	38 786 227,20	-12 511 000,50	41 240 672,23
Rahavarat 1.1.	77 189 852,42	38 403 625,22	70 872 495,63	29 631 823,40
Rahavarat 31.12.	62 090 591,23	77 189 852,42	58 361 495,13	70 872 495,63

ILMAILULAITOS**LIIKELAITOS****TULOSLASKELMA****2008**
1.1.-31.12.**2007**
1.1.-31.12.**LIKEVAIHTO**

Liiketoiminnan muut tuotot

312 429 377,86

5 209 863,99

290 189 848,59

4 004 945,20

MATERIAALIT JA PALVELUT

Aineet ja tarvikkeet

Ostot tilikauden aikana

36 309 469,72

32 555 804,88

Varastojen lisäys (-)/vähennys (+)

-263 773,79

-439 619,39

Ulkopuoliset palvelut

59 944 728,3395 990 424,2656 737 957,8988 854 143,38**HENKILÖSTÖKULUT**

Palkat ja palkkiot

76 666 478,65

71 502 585,95

Henkilösivukulut

Etäkekulut

13 162 297,27

15 709 216,38

*Muut henkilösivukulut*4 634 983,3294 463 759,244 155 422,7091 367 225,03**POISTOT JA ARVONALENTUMISET**

Rakennukset ja rakennelmat

13 592 282,31

13 323 048,74

Koneet ja kalusto

16 636 416,57

15 882 244,90

Maarakenteet

13 720 461,02

12 829 754,78

Aineettomat oikeudet

677 487,09

716 980,72

Muut pitkävaikutteiset menot

0,00

44 626 646,996 731,2242 758 760,36**LIKETOIMINNAN MUUT KULUT**

41 183 574,40

38 163 451,84

LIKEVOITTO

41 374 836,96

33 051 213,18

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT:

Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista

106 976,00

33 123,97

Muut korko- ja rahoitustuotot

3 091 625,32

4 355 397,06

Arvonalentumiset pys.vastaavien sijoituksis

-847 760,16

95 248,67

Korkokulut ja muut rahoituskulut

-9 019 046,69-6 668 205,53-6 135 935,80-1 652 166,10**VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ**

34 706 631,43

31 399 047,08

VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA

34 706 631,43

31 399 047,08

TILIKAUDEN VOITTO34 706 631,4331 399 047,08

ILMAILULAITOS

LIIKELAITOS

TASE	31.12.2008	31.12.2007
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 443 517,85	1 909 921,33
	<u>2 443 517,85</u>	<u>1 909 921,33</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	45 244 413,33	44 887 703,11
Rakennukset ja rakennelmat	218 716 274,85	224 697 463,47
Koneet ja kalusto	116 691 064,71	114 106 975,18
Maarakenteet	209 025 024,29	198 077 514,35
Ennakkomaksut ja kesken. hankinnat	108 131 487,13	59 628 642,11
	<u>697 808 264,31</u>	<u>641 398 298,22</u>
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskons.tytäryht.	35 785 720,79	35 785 720,79
Muut osakkeet ja osuudet	4 073 307,19	3 714 620,32
	<u>39 859 027,98</u>	<u>39 500 341,11</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	740 110 810,14	682 808 560,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	2 355 722,14	2 396 032,96
Valmiit tuotteet/tavarat	1 867 399,28	1 513 948,67
	<u>4 223 121,42</u>	<u>3 909 981,63</u>
Saamiset		
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	28 951 549,29	26 427 199,90
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	804 100,55	745 059,38
Muut saamiset	2 948 251,55	3 299 125,80
Siirtosaamiset	6 235 075,83	2 209 739,96
	<u>38 938 977,22</u>	<u>32 681 125,04</u>
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	45 396 182,55	65 232 367,60
Rahat ja pankkisaamiset	12 965 312,58	5 640 128,03
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	101 523 593,77	107 463 602,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ	841 634 403,91	790 272 162,96

ILMAILULAITOS FINAVIA**LIIKELAITOS**

TASE	31.12.2008	31.12.2007
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	184 541 839,27	184 541 839,27
Aloittamisvaiheen muu oma pääoma	237 130 324,64	237 130 324,64
Edell. tilikausien voitto	141 963 107,92	126 264 060,84
Tiikauden voitto	<u>34 706 631,43</u>	<u>31 399 047,08</u>
	598 341 903,26	579 335 271,83
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	2 784 115,67	3 036 452,07
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	180 786 913,41	149 318 792,67
Muut velat	<u>4 001 888,35</u>	<u>3 413 120,58</u>
	184 788 801,76	152 731 913,25
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	8 531 879,26	8 531 879,26
Saadut ennakot	1 025 135,45	578 824,39
Ostovelat	20 146 818,75	21 331 439,22
Velat saman konsernin yrityksille	1 363 878,46	1 190 988,29
Muut velat	6 284 203,62	6 556 496,31
Siirtovelat	<u>18 367 667,68</u>	<u>16 978 898,34</u>
	55 719 583,22	55 168 525,81
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>841 634 403,91</u>	<u>790 272 162,96</u>

ILMAILULAITOS-KONSERNI

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Konsernitilinpäätösperiaatteet

Ilmailulaitoksen vuoden 2008 tilinpäätös on laadittu valtion liikelaitosten kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä annetun valtioneuvoston asetuksen 26.2.2004 (160/2004) mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki konserniyhtiöt.
Osakkuusyritys Helsinki Vantaan Lentoaseman Taksipalvelut Oy on jätetty huomioidaan sen epäoleellisen vaikutuksen takia konsernin omaan pääomaan.
Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvista yrityksistä annetaan liitetietojen kohdassa 9. Konserniyritykset.

Liikelaitoskonsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Vähemmistöosuudet on erotettu liikelaitoskonsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetty omana eräänään taseessa.

Tilinpäätössiirroista laskettu verovelka on esitetty omana eräänään.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenuon. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu konsernissa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella.

Pysyvien vastaavien sijoituksiin sekä rahoitusomaisuusarvopaperihin sisältyvät arvopaperit on arvostettu hankintamenuon tai sitä alempaan markkinahintaan.

Vaihto-omaisuuden hankintamenu on arvostettu keskihinnoin.

Tilinpäätöksen liitetiedot sisältävät sähkömarkkinalain edellyttämät eriytetyt tilinpäätökset sähköverkko- ja sähkön myyntitoiminnasta.

Tuloslaskelman liitetiedot

Taulukoissa luvut ovat tuhansina euroina, ellei toisin ole mainittu.

Vuonna 2008 Ilmailulaitos pyysi Kirjanpitolautakunnalta lausuntoa koskien ulkopuolisten palvelujen ja eräiden muiden kuluerien kirjaamista tuloslaskelman eri eriin. Rajanvetoa haettiin tuloslaskelman erien "Materiaalit ja palvelut" ja "Liiketoiminnan muut kulut" välillä.

KILAn lausunnon jälkeen tuloslaskelman eriin on tehty seuraavat muutokset:

Tuloslaskelman erästä Ulkopuoliset palvelut on siirretty kunnallistekniset maksut (sähkö, lämpö ja vesi) Aineet ja tarvikkeet ryhmään. Vuonna 2008 tämän kuluerän suuruus on 13.318.020 euroa ja vuonna 2007 oikaistava summa on 10.612.961.

Muutos koskee sekä emoyhtiötä että konsernia.

Ulkopuolisiin palveluihin kuuluvien ostojen tulee liittyä suoraan varsinaiseen palvelutoimintaan. Tätä rajanvetoa tarkennettiin ja lopputuloksena tuloslaskelman erästä Ulkopuoliset palvelut siirrettiin 5.253.433 euroa Liiketoiminnan muihin kuluihin.

Vuoden 2007 tuloslaskelmassa vastaava oikaisu on 4.203.772 euroa, sekä emoyhtiössä että konsernissa.

2. Liikevaihdon jakautuminen liiketoiminnoittain	LIIKELAITOS	
	2008	2007
Ilmailulaitoksen liikevaihto jakautuu liiketoiminnoittain seuraavasti:		
Lentoasemapalvelut	181 427	171 795
Lennonvarmistuksen palvelut	61 505	56 858
Kaupalliset palvelut	65 921	58 635
Muut	3 577	2 902
	<u>312 429</u>	<u>290 190</u>

Lentoasema- ja lennonvarmistusliiketoimintojen liikevaihtoon sisältyy julkisista tehtävistä saatuja tuottoja 2.483.654 euroa (2.841.961 euroa vuonna 2007).

Liiketoiminnan muissa tuotoissa on lähinnä maa-alueiden myynneistä saatuja käyttöomaisuuden myyntivoittoja.

3. Johdon palkat ja palkkiot	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	2008	2007	2008	2007
Toimitusjohtaja ja sijainen	512	449	312	249
Hallituksen jäsenet	126	112	122	108

Liikelaitoksen henkilöstö kuuluu valtion yleiseen eläkejärjestelmään. Vuoden 2008 palkkasumman perusteella lasketut suoriteperusteiset eläkemaksut, jotka noudattavat täyden rahastoinnin vakuutusmatemaattista laskentaperustetta, on kirjattu täysimääräisenä tuloslaskelmaan. Eläkemaksuksi valtiokonttori vahvisti 19,69 % (2007; 20,22 %).

Vuoden 2008 eläkekuluja pienentää Valtiokonttorilta saatu palautus vuoden 2007 eläkemaksusta 2.258.928 euroa. Lopulliseksi eläkemaksuprosentiksi vuodelle 2007 vahvistettiin 17,29%.

Vuoden 2007 eläkekuluja vastaavasti kasvattaa Valtiokonttorin lisämaksu vuodelle 2006 yhteensä 1.554.737 euroa.

4. Liikelaitoskonsernin palveluksessa oleva henkilökunta

	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	2008	2007	2008	2007
Henkilöstö keskimäärin	2 202	2 239	1 721	1 703
Henkilöstö vuoden lopussa	2 700	2 571	1 888	1 875
vakinaisia	2 077	1 936	1 681	1 592
määräaikaisia	623	635	207	283

Määräaikaisessa henkilökunnassa ovat mukana myös tarvittaessa töihin kutsuttavat, sekä emoyhtiössä että konsernissa.

5. Tilintarkastajan palkkiot

	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	2008	2007	2008	2007
KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy				
Tilintarkastuspalkkiot	35	47	25	33
Todistukset ja lausunnot	2		1	
Muut palkkiot	43		41	

6. Rahoitustuotot ja -kulut

Osinkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä			100	0
Muilta	7	33	7	33
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä			5	0
Muilta	4 543	5 948	3 087	4 355
Sijoitusten arvonalentumiset	-848	95	-848	95
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Muille	-14 637	-11 067	-9 019	-6 136
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-10 935	-4 991	-6 668	-1 652

Taseen liitetiedot

7. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä poistot

Pitoajat ovat seuraavat:

	Vuotta	
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	10 - 40	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 - 15	Tasapoisto
Maarakenteet	10 - 40	Tasapoisto

Muutokset tase-erissä:	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	2008	2007	2008	2007
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	7 569	6 991	7 552	6 978
+ Siirrot erien välillä	1 211	607	1 211	605
- Vähennykset tilikaudella	0	-29	0	-31
Hankintameno 31.12.	8 780	7 569	8 763	7 552
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-5 647	-4 956	-5 642	-4 954
Vähennysten kertyneet poistot	0	29	0	29
Tilikauden poistot	-681	-720	-677	-717
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-6 328	-5 647	-6 319	-5 642
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 452	1 922	2 444	1 910
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	621	621	608	608
+ Siirrot erien välillä	0	0	0	0
- Vähennykset tilikaudella	-13	0	0	0
Hankintameno 31.12.	608	621	608	608
Kertyneet poistot 1.1.	-621	-615	-608	-601
Vähennysten kertyneet poistot	13	1	0	0
Tilikauden poistot	0	-7	0	-7
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-608	-621	-608	-608
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	0	0
Maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	44 312	43 333	43 510	42 908
+ Lisäykset tilikaudella	972	1 260	932	883
- Vähennykset tilikaudella	-575	-281	-575	-281
Hankintameno 31.12.	44 709	44 312	43 867	43 510
Kiinteistöjen liittymismaksut				
Hankintameno 1.1.	2 734	2 332	1 378	1 375
+ Siirrot erien välillä	251	402	0	2
- Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	2 985	2 734	1 378	1 378
Maa- ja vesialueet yhteensä	47 694	47 046	45 244	44 888
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	541 690	495 387	393 095	376 412
+ Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
+ Siirrot erien välillä	9 931	49 326	7 611	19 062
- Vähennykset tilikaudella	-345	-3 024	-118	-2 380
Hankintameno 31.12.	551 276	541 690	400 588	393 095
Kertyneet sumu-poistot 1.1.	-192 887	-178 465	-168 397	-157 454
Vähennysten kertyneet poistot	204	2 879	118	2 380
Tilikauden poistot	-18 034	-17 300	-13 592	-13 323
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-210 717	-192 887	-181 872	-168 397
Kirjanpitoarvo 31.12.	340 559	348 803	218 716	224 697
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	354 060	339 696	338 589	327 305
+ Siirrot erien välillä	19 704	20 380	19 281	17 267
- Vähennykset tilikaudella	-2 962	-6 017	-2 933	-5 983
Hankintameno 31.12.	370 802	354 060	354 936	338 589
Kertyneet poistot 1.1.	-232 061	-221 191	-224 482	-214 521
Vähennysten kertyneet poistot	2 902	5 931	2 873	5 921
Tilikauden poistot	-17 653	-16 801	-16 636	-15 882

- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-246 812	-232 061	-238 245	-224 482
Kirjanpitoarvo 31.12.	123 990	121 999	116 691	114 107

Maarakenteet

Hankintameno 1.1.	408 181	387 274	382 439	365 568
+ Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
+ Siirrot erien välillä	27 283	20 919	24 668	16 884
- Vähennykset tilikaudella	0	-13	0	-13
Hankintameno 31.12.	435 465	408 181	407 107	382 439

Kertyneet poistot 1.1.	-190 578	-176 172	-184 362	-171 545
Vähennysten kertyneet poistot	0	13	0	13
Tilikauden poistot	-15 354	-14 419	-13 720	-12 830
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-205 932	-190 578	-198 082	-184 362
Kirjanpitoarvo 31.12.	229 533	217 603	209 025	198 078

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Hankintameno 1.1.	61 671	55 693	59 629	35 150
+ Lisäykset tilikaudella	106 288	97 613	101 273	78 296
- Siirrot erien välillä	-58 381	-91 635	-52 771	-53 817
Hankintameno 31.12.	109 578	61 671	108 131	59 629

Osakkeet ja osuudet (tytäryhtiöt ja muut osakkeet)

Hankintameno 1.1.	499	477	36 269	36 004
+ Lisäykset tilikaudella	0	23	0	264
- Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	499	499	36 269	36 269

YHTEENSÄ

Hankintameno 1.1.	1 421 337	1 331 805	1 263 068	1 192 310
+ Lisäykset tilikaudella	107 260	98 896	102 205	79 443
Siirrot erien välillä	0	0	0	2
- Vähennykset tilikaudella	-3 896	-9 364	-3 626	-8 688
Hankintameno 31.12.	1 524 701	1 421 338	1 361 646	1 263 068

Kertyneet poistot 1.1.	-621 794	-581 398	-583 491	-549 074
Vähennysten kertyneet poistot	3 120	8 853	2 991	8 342
Tilikauden poistot	-51 722	-49 247	-44 627	-42 759
- Kertyneet sumu-poistot 31.12.	-670 396	-621 794	-625 126	-583 491
Kirjanpitoarvo 31.12.	854 305	799 544	736 520	679 577

8. Muut osakkeet ja osuudet

Konserni	Osakkeet / konserniyhtiöt	Osakkeet / osakkuusyhtiöt	Muut osakkeet ja osuudet	Muut sijoitukset
Hankintameno 1.1.		8	491	3 232
+ Lisäykset tilikaudella			0	358
- Vähennykset tilikaudella			0	0
Hankintameno 31.12.	0	8	491	3 590

Emoyhtiö

Hankintameno 1.1.	35 786		483	3 232
+ Lisäykset tilikaudella	0		0	358
- Vähennykset tilikaudella	0		0	0
Hankintameno 31.12.	35 786	0	483	3 590

9. Konserniyhtykset	Konsernin omistusosuus-%	Emoyhtiön omistusosuus-%
Kiinteistö Oyj Lentäjätie 1, Vantaa	51,2	51,2
Airpro Oy, Vantaa	100,0	100,0
Kiinteistö Oy Turun Lentorahti, Vantaa	100,0	100,0
Kiinteistö Oyj Lentäjätie 3, Vantaa	60,9	60,9
Lentoasemakiinteistöt Oyj, Vantaa	100,0	100,0
IP-Kiinteistöt Oy, Vantaa	100,0	100,0

	Taseen loppusumma euroina	Oma pääoma 31.12.2008 euroina	Liikevaihto euroina	Tilikauden voitto/tappio euroina
Kiinteistö Oyj Lentäjätie 1, Vantaa	32 178 483,29	7 803 289,61	1 371 448,42	-21,32
Airpro Oy, Vantaa	6 860 547,03	1 962 429,82	27 608 094,56	407 406,92
Kiinteistö Oy Turun Lentorahti, Vantaa	9 009 207,41	1 797 203,58	569 562,57	825,70
Kiinteistö Oyj Lentäjätie 3, Vantaa	10 913 656,27	1 182 914,34	597 250,07	266,16
Lentoasemakiinteistöt Oyj, Vantaa	79 928 186,18	8 660 149,44	9 999 047,20	800 620,07
IP-Kiinteistöt Oy, Vantaa	35 966 426,08	22 386 658,06	2 960 290,05	-318 831,19

Osuudet osakkuusyhtyksissä	Konsernin omistusosuus-%	Emoyhtiön omistusosuus-%	Oma pääoma 31.12.2008 euroina	Tilikauden voitto/tappio euroina
Helsinki-Vantaan Lentoaseman Taksipalvelut Oy, Vantaa	25,0	0,0	131 593,76	-90 793,68

10. Saamiset saman liikelaitoskonsernin tytiyhtiöiltä	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	2008	2007	2008	2007
Myyntisaamiset			702	734
Siirtosaamiset			102	11
Tilikauden lopussa			804	745

11. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2008	2007	2008	2007
Vuokrasaamiset	1 800	1 415	1 786	1 413
Korkosaamiset	108	179	107	177
Toimintamaksujen saamiset	9	80	9	15
Ulkopuolisten rahoittajien (TE-keskukset, EU, kunnat) rahoitusosuus investointeihin	3 604	-176	3 604	-176
Työterveyshuollon saamiset (KELA)	528	476	363	349
Muut	414	553	366	432
Tilikauden lopussa	6 463	2 526	6 235	2 210

12. Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	2008	2007	2008	2007
Peruspääoma				
Tilikauden alussa	184 542	184 542	184 542	184 542
+ lisäykset / vähennykset				
Tilikauden lopussa	184 542	184 542	184 542	184 542
Muu oma pääoma				
tilikauden alussa	237 130	237 096	237 130	237 096
+ lisäykset/- vähennykset	0	35	0	35
Tilikauden lopussa	237 130	237 130	237 130	237 130
Edell. tilikausien voitto / tappio	150 359	133 242	157 663	137 658
Poistoerosta omaan pääomaan merkitty	4 894	4 732		

osuus				
Voitonjako omistajille	-15 700	-11 394	-15 700	-11 394
	139 553	126 580	141 963	126 264
Tilikauden voitto (+) tappio (-)	35 442	28 511	34 707	31 399
Poistoerosta omaan pääomaan merkitty	-76	162		
osuus				
Oma pääoma yhteensä	596 591	576 925	598 342	579 335

Muun oman pääoman muutos vuonna 2007 liittyy Metsähallituksesta Ilmailulaitoksen hallintaan siirrettyyn maa-alueeseen.

	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	2008	2007	2008	2007
13. Varaukset				
Pakolliset varaukset	2 900	3 143	2 784	3 036

Suurimmat erät pakollisissa varauksissa 31.12.2008:

Eurocontrollin kattamattomasta eläkevastuusta on varattu vuonna 2004 Ilmailulaitoksen osuus 3,8 milj. euroa, jonka Ilmailulaitos tulee maksamaan tulevana vuosina Eurocontrollin eläkesäätiölle (eläkesäätiö perustettu 1.1.2005).

Vuosina 2005-2008 maksettujen erien jälkeen varausta on jäljellä 2.784.115 euroa.

Airpro Oy:ssä on kirjattu pakollisiin varauksiin vahingonkorvausvaateita 116.195 euroa (Flying Finn konkurssipesän riita koskien saatavan kuittausta).

14. Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Lainat rahoituslaitoksilta	216 909	198 462	130 842	106 858
----------------------------	---------	---------	---------	---------

15. Laskennallinen verovelka

Tilinpäätössiirroista	1 778	1 819		
-----------------------	-------	-------	--	--

16. Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille

Ostovelat			1 119	1 105
Siirtovelat			245	86
Tilikauden lopussa			1 364	1 191

17. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lomapaikkavelka sos.kuluineen	14 989	14 443	13 605	13 215
Palkkajaksotukset sos.kuluineen	1 500	1 575	899	1 035
TEL/VEL-maksut	1 439	1 559	1 356	1 333
Korkovelat	3 494	3 204	668	616
Muut	2 199	888	1 840	780
Tilikauden lopussa	23 621	21 670	18 368	16 979

18. Palvelujen myynti valtion budjetista rahoituksensa saaville asiakkaille

	LIIKELAITOS	
	2008	2007
Palvelutuotantoa vastaan saatu rahoitus		
Ilmavoimille myydyt palvelut	10 738	10 364
Korvaus valmiustehtävistä	1 370	1 887
Ilmatieteenlaitokselle myydyt palvelut	1 578	1 552
Pelastuspalveluiden ylläpito	440	440
Suomen Ilmailuopiston toiminta Porin lentoasemalla	344	217
Turun yöaikainen aukiolo meripelastuspalvelua varten	329	329
Avustus ammatinkoulutukseen	2 549	2 062
	17 348	16 850

Laki valtion liikelaitoksista (1185/2002) koskee Ilmailulaitosta vuoden 2006 alusta lukien siirtymäsäännöksen perusteella. Lain 2 §:n mukaan liikelaitoksen on toimittava liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti. Saman lain 7 §:n mukaan valtion talousarvioon voidaan ottaa määräraha liikelaitokselle määrätyn, liiketaloudellisesti kannattamattoman tehtävän rahoittamista varten. Ilmailulaitos on saanut vuosina 2007 - 2008 valtion budjetista määrärahaa palvelutuotantoa vastaan korvaten Porin lentoaseman aukipidon Suomen Ilmailuopiston toimintaa varten sekä Turun lentoaseman yöaikaisen aukiolon korvaamisen meripelastus-

tuspalvelua varten. Lisäksi Sisäasiainministeriö korvaa etsintä- ja pelastustoimesta aiheutuvat kustannukset täysimääräisinä.

Osarahoitus investointihankkeiden toteuttamiseen ja käyttötoimintoihin

Investointihankkeiden toteuttamiseen (TE-keskusten kautta)	1 176	282
Käyttötoimintoihin (Rikosseuraamusvirastolta)	1 015	1 015
	<u>2 191</u>	<u>1 297</u>

19. Valtion rahoituksen puitteissa oleva henkilöstö

Henkilökunnan määrä	21	21
Maksetut palkat ja palkkiot	282	292

20. EU:lta ja kunnilta saatu rahoitus

Osarahoitus investointihankkeiden toteuttamiseen		
- kunnilta	1413	33
- TE-keskusten kautta EU:lta	437	0

21. Annetut takaukset, pantit ja vastuut

Summat ovat jäljellä olevien pääoma-arvojen mukaisia.

	KONSERNI		LIIKELAITOS	
	2008	2007	2008	2007
Tytäryhtiöiden velat, joiden vakuudeksi annettu takaus:				
Lainat rahoituslaitoksilta	60 548	66 003	60 548	66 003
Pankkitilin limiitti	1000	84	1000	84
Yritystodistusohjelma	10 000	10 000	10 000	10 000
Annetut takaukset yhteensä	71 548	76 087	71 548	76 087
Tytäryhtiöiden velat, joiden vakuudeksi annettu pantti (kiinnitys vuokraoikeuteen ja tytäryhtiön rakennukseen)				
Lainat rahoituslaitoksilta	35 525	36 592		
Pantit omasta puolesta yhteensä	38 523	38 523		
Seuraavien lainojen vakuudeksi Ilmailulaitos ja tytäryhtiöt ovat sopineet rahoittajan kanssa kovenanteista:				
Kiinteistö Oy Turun Lentorahti	6 055	6 296		
Kovenanteissa Koy Turun Lentorahti Oy:n omavaraisuusaste on sitouduttu säilyttämään sovitulla tasolla. Ilman pankin kirjallista suostumusta velallinen ei saa pantata tai muuten antaa vakuudeksi omaisuuttaan. Ilmailulaitos sitoutuu säilyttämään nykyisen omistussuutensa Koy Turun Lentorahdissa.				
IP-Kiinteistöt Oy	12 666	10 484		
Kovenanteissa IP-Kiinteistöt Oy on sitoutunut säilyttämään omavaraisuusasteensa sovitulla tasolla ja Ilmailulaitos on sitoutunut säilyttämään omistuksensa IP-Kiinteistöt Oy:ssä.				
Muut vastuusitoumukset	436	83	436	
Leasingvastuut				
Tilikaudella 2008 maksettavat	5 349	5 264	4 513	4 435
Myöhemmin maksettavat	18 785	18 546	15 999	15 580
Annetut takaukset, pantit ja vastuut yht.	<u>153 362</u>	<u>155 283</u>	<u>92 496</u>	<u>96 102</u>

Muut vastuut

Ilmailulaitos on suojannut johdannaissopimuksilla (termineillä) sähkön hankintahintoja.

Vuoden 2008 tilinpäätöksessä salkun nimellisarvo oli 14.533.603 euroa ja johdannaisten käypäarvo -3.351.420 euroa.

22. Ilmailulaitoksen sähköverkkotoiminta

Sähkömarkkinalain (386/1995) mukainen sähköverkkotoiminnan ja myyntitoiminnan eriytetty tulos.

Yhteisten kulujen ja tase-erien jakoperusteet

Tuloslaskelma

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Ilmailulaitos-konsernin yhteisten poistoperiaatteiden mukaan.

Liiketoiminnan muut kulut

Helsinki-Vantaan lentoasemalla toimivalle sähkölaitoksen sähköverkkotoiminnalle kohdistetaan suhteellinen osuus lentoaseman yleiskuluista henkilömäärien suhteessa. Lisäksi sähköverkkotoiminnalle kohdistetaan osuus Ilmailulaitoksen konserni/pääkonttorikuluista jaettuna budjetoitujen kulujen suhteessa.

Tase

Sähköverkkotoiminnan käynnistyessä vuonna 1996 avaava tase muodostettiin verkkotoiminnan käyttömaisuudesta (laitteet ja rakennukset). Taseen vastattavissa omaisuus jaettiin peruspääomaan ja aloittamisvaiheen muuhun omaan pääomaan.

Henkilöstö

Sähköverkkotoiminnan henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana oli 6 (7).

SÄHKÖLAITOS

TULOSLASKELMAT	VERKKOTOIMINTA		MYYNTITOIMINTA	
	2008	2007	2008	2007
LIIKEVAIHTO	2 152	2 126	5 045	4 292
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	697	702	4 826	4 082
Ulkopuoliset palvelut	259	187	7	30
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	275	243	22	23
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	51	50	4	5
Muut henkilösivukulut	15	13	1	1
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset				
Aineettomat oikeudet	5	0		
Rakennukset ja rakennelmat	35	35		
Koneet ja kalusto	449	435		
	489	470		
Liiketoiminnan muut kulut	239	481	12	17
LIIKEVOITTO	127	-20	172	134
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoituskulut	-111	-53		
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA	16	-73	172	134
TILIKAUDEN TULOS	16	-73	172	134

TASE	VERKKOTOIMINTA	
	2008	2007
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	69	0
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelma	799	846
Koneet ja kalusto	5 064	5 141
Ennakkomaksut ja keskener. hankkeet	784	94
	<u>6 647</u>	<u>6 081</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	959	845
Siirtosaamiset	0	0
	<u>959</u>	<u>845</u>
	7 676	6 926
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 312	1 312
Aloittamisvaiheen muu oma pää	875	875
Edell. tilikauden voitto	1 281	1 353
Tilikauden voitto	16	-73
	<u>3 484</u>	<u>3 467</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut	1 436	732
Lyhytaikainen		
Ostovelat	463	248
Muut lyhytaikaiset	2 133	2 420
Siirtovelat	161	59
	<u>2 756</u>	<u>2 727</u>
	7 676	6 926

Nettoinvestoinnit vuonna 2008 olivat 1.135.904,46 euroa.

Sijoitetun pääoman tuotto-%

Verkkotoiminnan osalta sijoitetun pääoman tuotto-% oli 4,38% (0,62% vuonna 2007)

kaava:

$$\frac{(\text{liikevoitto/-tappio} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut})}{\text{Oma pääoma} + \text{korolliset rahoitusvelat}}$$

23. Päästöoikeudet

Ilmailulaitoksen Energia ja vesi -yksikölle on myönnetty päästökauppi 921,0 tn vuodelle 2008 (lämpökeskus). Tästä käytettiin 196,585 tn.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla 4. päivänä maaliskuuta 2009

Jussi Järventaus

Pirkko Juntti

Rita Linna

Pauli Manninen

Eeva Niskavaara

Hannu Seristö

Erja Takala

Samuli Haapasalo
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla 17. päivänä maaliskuuta 2009

Seppo Akselinmäki, JHTT

Robert Kajander, KHT

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2008

Kassakirja	(pääkonttorin osalta)
Myynti- ja ostoreskontra	(laitostason)
Palkkakirjanpito	(laitostason)
Vaihto-omaisuuden inventointiluettelo ja atk-tulosteet	
Käyttöomaisuuskirjanpito	(laitos-/tulosityksikkötaso)
Päiväkirjat	(laitostason)
Pääkirjat	(laitostason)
Tasekirja	(sidottuna kirjanpidossa)
Tase-erittelyt	(laitos-/tulosityksikkötaso)

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA 2008

Myyntilaskut	Paperitositteina
Ostolaskut	Sähköisesti käsiteltyinä ja arkistoituina
Myyntilaskujen suoritukset	Tietokonetulosteena
Ostolaskujen maksutapahtumat	Tietokonetulosteena
Kassatapahtumat	Tietokonetulosteena
Pankki- rahasuoritukset	Tietokonetulosteena
Muistiotositteet	Paperitositteina